

Crisis Theologica

In Qva Selectiores, Et Acriores hujus, et elapsi sæculi controversiæ,
subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Crisis Theologica - In Qva Selectiores, Et Acriores hujus, et elapsi sæculi
controversiæ, subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Casnedi, Carlo Antonio

Ulyssipone, 1712

§. II. Aliæ rationes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84796](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84796)

strictè suâ in conscientia obligatus, ut somniavit Baius, & Janfenius dicentes: *Omnia opera Infidelium sunt peccata, & virtutes Philosophorum sunt vitia*: ut ergo ex affectato nimiae sanctitatis amore in turpes mores plures abierunt, ita ex nimio veritatis amore in plures errores, ut notavit P. Eliz. p. 2. lib. 5. qu. 17. §. 11. pag. mibi 136. dicens: Pelagiani, & Lutherani in diversas hæreses abiere: illi asserendo libertatem, & negando gratiam; hi affirmando gratiam, & negando libertatem: Nestoriani, & Eutyriani: illi ex eo quia in Christo D. est una persona, affirmando unam tantum in eo naturam; isti ex eo quia in Christo D. est duplex natura, affirmando duplicem personam.

N. Quare scitè Illust. D. Mich. de Fuentes 148. Probabilissimi partes agens in suo proœmio Mich. de Fuentes ostendit, quàm alienum sit à Probabilismo scandala generare; quin hæc ipsa fortè à Tutionismo, & Probabiliorismo sæpe oriuntur. Ad tantum verò Doctorem remitto Lectorem meum; nihil enim in eo offendet, quod offendat, nihil sine solidâ ratione elucubrât.

§. II.

Alia rationes.

SUMMARIUM.

- Quia illud iudicium speculative verum, & moraliter certum, reflexum supra licitum usum opinionis non est necessarium, ut excludatur omnis prudens peccati formalis formido, 149.
- Dubium positivum, & negativum, quid? ib.
- Quia cum hac utraque præmissa sit sub lite, licet sequi minus probabilem, licet, immo necesse est sequi probabiliozem, omne iudicium reflexum erit incertum de veritate, n. 150.
- Quia sicut probabilissima est se sola satis ex Alex. VIII. ita probabilis, aut probabilior, n. 151.
- Et sicut certitudo est essentialis probabilissimo, nec eget, ut ejus usus liceat, iudicio reflexo de licito ejus usu; ita est essentialis probabilis, & probabiliori, nec eget alio iudicio reflexo de licito earum usu, n. 152.
- Illationes notanda ex paritate probabilissima, n. 153.
- Quia petentes tale iudicium reflexum speculative verum, & certum de hac veritate, licet usus opinionis probabilis, aut probabilioris, accedunt ad rigorem Jansenii, n. 154. 155.
- Immo Reflexiva sunt rigidiores Jansenistis, se necessitant ad concipiendum semper iudicium certum reflexum de hac veritate, licet sequi probabilem, aut probabiliozem, n. 156.
- Quia Reflexiva destrunt quod docuerunt, nempe

pe non esse necessarium iudicium speculative verum, & certum de licentia objecti, ib.

Et quia non respondent questioni, n. 157.

Quia Probabilis & Reflexiva eo ipso revera negant licitum usum minus probabilem; & Probabilioris & Reflexiva usum probabilioris, n. 158. 159. 160. 161.

Quia quod satis ad prudenter, satis ad honestè operandum, n. 162.

Iudicium directum excludit vitaliter, non autem mortuo modo peccatum materiale, n. 163.

Bona fides est certa de non peccato certitudine prudentis ad non peccatum adhesionis, num. 164. 165.

Ipsum iudicium probabile licet sit pure probabile de honestate operis, est tamen certum de honestate actionis. Cur? n. 166. 167.

PRobatur 2. Vel illud iudicium reflexum moraliter certum de licentia operationis est necessarium, ut excludatur formido prudens, vel imprudens de non licentia? Non primum; hæc enim prudens de peccato formido excluditur, ut ostendi d. 18. sect. 8. per omnem opinionem certo probabilem practicè; nam omnis talis opinio est per se ipsam intransitive iudicium prudens de non peccato formali; adeoque est impossibile cum prudenti de formali peccato formidine, & dubio, si ve formido consistat in iudicio, de quo P. Vasquez l. 2. d. 62. si ve in apprehensione: eo autem ipso quod omnis opinio certo probabilis practicè est formaliter iudicium prudens de non peccato formali, excludit omnem peccati formalis conscientiam, tam negativè dubiam, quæ non est nisi suspensio omnis iudicij, quàm positivè dubiam, quæ non est nisi imprudens, & temerarium peccati iudicium: ergo dictum iudicium reflexum moraliter speculative certum de licentia operationis non est necessarium, ut excludatur prudens peccati formido. Rursus neque necessarium est, ut excludatur imprudens peccati formido, quia hæc, ut dixi d. 18. sect. 5. §. 2. non obstat ad licitam operationem: ergo illud iudicium certum reflexum supra licitum usum opinionis probabilis, aut probabilioris, aut tutioris non est necessaria.

Confirmo: quia quocumque modo iudicia reflexa supra statum objecti minus probabiliter, aut probabilius honesti multiplicentur, cum omnia pendeant, vel ab hac præmissa, Licet sequi minus probabilem; vel ab hac, Necesse est sequi probabiliozem, aut tutiorem, quæ præmissæ sunt sub lite, & ad summum suis Patronis sint moraliter certæ; sequitur, quòd adhuc instantibus illis reflexionibus,

nibus, erit semper locus formidini falsitatis, & inhonestatis oppositæ; ergo ea judicia reflexa non sunt necessaria.

Probatur 2. quia ex unâ parte certum ferè omnibus T.T. est, ut dixi d. 18. *sect.* 4. quòd ad non peccandum requiratur iudicium certum de non peccato: ex aliâ sanctum de fide est post decretum Alexand. VIII. damnantis unam supra triginta propositiones, plerasque Jansenisticas, & Baianas, quòd liceat sequi probabilissimam; nam tertia ex damnatis est, *Non licet sequi opinionem vel inter probabiles probabilissimam*; ergo ejus contradictoria affirmativa est vera, *Licet sequi inter probabiles probabilissimam*. Ergo (infero ego) probabilissima se solâ satis est ad sine peccato, aut honestè operandum: ergo nullum aliud iudicium certum reflexum de sufficientiâ probabilissimæ requiritur. Prima consequentia probatur; quia si probabilissima se solâ non sufficit ad sine peccato operandum, non licebit sequi probabilissimam, nisi addito iudicio speculativo certo de sufficientiâ probabilissimæ; sed hoc est contra mentem Pontificis, qui sine addito damnat, *Non licet sequi probabilissimam*; atque adeo vera est contradictoria sine addito, *Licet sequi probabilissimam*; ergo licet sequi probabilissimam sine iudicio speculativo certo de sufficientiâ probabilissimæ; ergo probabilissima se solâ sufficit.

Modò inquirò, undenam probabilissima sortiatur certitudinem de non peccato, admittam ab omnibus T.T. ut necessario requisitam ad sine peccato, aut honestè operandum? Non à iudicio reflexo supra sufficientiam probabilissimæ, quia de reliquo præter probabilissimam de non peccato necessarium esset aliud iudicium reflexum de sufficientiâ probabilissimæ; quòd iudicium est contra mentem Papæ approbantis sine addito, *licet sequi probabilissimam*: ergo necessario dicendum est, quòd certitudo de non peccato formali sit intrinseca ipsimet opinioni probabilissime, nempe moralis certitudo veritatis practicæ, adeoque quòd necessaria non sit alia moralis certitudo hujus veritatis speculativæ, sufficit probabilissima.

Jam verò si sine alio iudicio de veritate speculativâ moraliter certo de sufficientiâ probabilissimæ licet hanc sequi, quamvis probabilissima non sit certa certitudine veritatis speculativæ de non peccato, sed tantùm certa sit certitudine veritatis practicæ; cur inter probabiles non licebit sequi, vel magis, vel minùs probabilem sine alio iudicio speculativo certo de sufficientiâ opinionis magis, aut minùs probabilis? Rursus

Tom. III.

si incertitudo de veritate speculativâ opinionis probabilissimæ cum suo objecto non impedit, quin sine alio iudicio reflexo supra sufficientiam probabilissimæ possim sequi probabilissimam; ita neque incertitudo de veritate speculativâ opinionis magis, aut minùs probabilis cum suo objecto impedit, quin possim sequi licitè ipsam minùs probabilem, aut probabiliorem sine alio iudicio reflexo supra sufficientiam opinionis magis, aut minùs probabilis. Demum sicut incertitudini de conformitate speculativâ opinionis probabilissimæ cum suo objecto unitur certitudo de veritate, seu conformitate practicâ opinionis probabilissimæ cum regulis morum; & de conformitate practicâ operationis per eam directæ cum se ipsâ, & regulis morum: ita incertitudini de conformitate speculativâ opinionis minùs, aut magis probabilis, cum suo objecto uniri poterit certitudo de conformitate practicâ ejusdem opinionis probabilis, aut probabilioris cum regulis morum; & de conformitate operationis directæ ab opinione minùs probabili, aut probabiliori cum ipsâ opinione minùs probabili, aut probabiliori, & cum regulis morum: ergo à primo ad ultimum non est necessarium iudicium certum speculativè verum de sufficientiâ minùs probabilis, aut probabilioris, ut sequar opinionem minùs probabilem, aut probabiliorem, & exequar, quòd istæ dicunt; quin ex mente Pontificis damnantis, non licere sequi probabilissimam, inferatur non esse necessarium tale iudicium, ejusque necessitatem Pontificis menti opponi.

Confirmo: Jansenisticum est dicere, ut N. etiam fatetur P. Card. citatus supra d. 4. n. 154. 221. 227. 231. 233. quòd ad rectè operandum requiratur dictamen certum speculativè, seu certum de veritate speculativâ actus dirigentis cum objecto directo; aliàs error invincibilis non excusaret à peccato: ergo quotquot præter ipsam opinionem probabilem, probabiliorem, aut probabilissimam; (quælibet enim, dummodo sit certò practicè probabilis, est certa certitudine conformitatis practicæ cum regulis morum, quatenus quælibet est iudicium prudens de non peccato,) quotquot, inquam, ad sine peccato formali operandum requirunt aliud iudicium reflexum certum speculativè de sufficientiâ opinionis probabilis, probabilioris, aut probabilissimæ, accedunt ad rigorem Jansenisticum, cum hoc discrimine, quòd Jansenistæ volunt necessarium esse iudicium speculativè verum de non peccato, aut honestate objecti, ut licitè operer.

K ij

operer: adversarii autem non exigunt iudicium speculative verum de non peccato, aut honestate objecti, alias invincibilis error peccati non excusaret; sed exigunt iudicium non tantum verum speculative, sed certum de sufficientia opinionis probabilis, aut probabilioris, aut probabilissimæ.

N.

155.

Fagn.

Meréd.

M. Bar.

Riccius.

Sanè si Jansenistæ, immò aliqui ex Catholicis, nempe Fagnanus, Merenda, M. Baro, Riccius, rigidi sunt, dum ad rectè operandum asserunt necessarium esse iudicium speculative verum de naturâ objecti, & actionis; utique ab hoc rigore liberi non sunt Adversarii Reflexistæ, dum obligant ad habendum iudiciû speculative verum, & certum de sufficientiâ opinionis probabilis, probabilioris, aut probabilissimæ, ut quis rectè operari possit juxta probabilem, probabilioiorem, aut probabilissimam.

N.

156.

Quæro enim, an dum docent, licere sequi probabilem, probabilioiorem, aut probabilissimam, doceant licere eam sequi, stante iudicio reflexo certo de sufficientiâ, seu de licito usu opinionis probabilis, probabilioris, aut probabilissimæ; vel docent licere eam sequi sine alio iudicio reflexo? Si hoc secundum docent, docent quod nos: ergo ad rectè operandum, præter ipsam opinionem probabilem, aut probabilioiorem, aut probabilissimam, necessarium non est aliud iudicium de licito usu probabilis, probabilioris, aut probabilissimæ. Si primum docent, contra est 1. quia Alexander VIII. absolute, & sine addito definit licitum sequi probabilissimam, non autem cum addito, stante certo iudicio de licito ejus usu: ergo à pari hæcbit sequi minus probabilem sine certo iudicio de licito ejus usu. Contra 2. quia Probabilistæ, & Probabilioristæ erunt rigidiores quolibet Jansenista, & quolibet ex Catholicis citatis: hi enim requirunt iudicium directum speculative verum, & certum de non peccato; illi autem requirunt iudicium reflexum speculative verum, & certum de licito usu opinionis probabilis, aut probabilioris ad sine peccato operandum: & ideo

Alex.

VIII.

P. Eliz.

P. Eliz. lib. 1. qu. 1. §. 5. rectè dixit, quod opinio docens requiri iudicium evidens, & infallibile (addo ego, vel certò speculative verum) pro regulâ morum, excludens tamquam insufficientis ipsum iudicium probabilis, sit nimis stricta. Contra 3. quia dum dicunt licere sequi probabilem, aut probabilioiorem, stante iudicio speculative certo de licito ejus opinionis usu, eo ipso Probabilistæ destruunt totum, quod tanto conatu contra Probabilioristas, immò Jansenistas docuerunt: & eo ipso Probabilioristæ de-

struunt totum, quod contra Probabilistas, immò Jansenistas docuerunt. Quod enim utrique, nempe Probabilistæ, & Probabilioristæ, docuerunt, est, non esse necessarium iudicium speculative verum, & certum de licentiâ objecti, & actionis: modo autem docent necessarium esse iudicium speculative verum, & certum de sufficientiâ opinionis probabilis, & probabilioris ad licite operandum. Quod verò Probabilistæ contra Probabilioristas docuerunt, est, necessarium non esse sequi probabilioiorem: modo autem dicunt necessarium esse iudicium reflexum certum de licito usu minus probabilis, ut hanc licite sequar. Demum quod Probabilioristæ contra Probabilistas docuerunt est, necessarium esse omittere minus probabilem, & sequi probabilioiorem; modo autem dicunt, quod ut licite sequar probabilioiorem, necessarium sit iudicium certum reflexum de licito, immò necessario uti probabilioris.

Urgeo; quia dicendo licere sequi minus N. probabilem, aut probabilioiorem, stante iudicio certo reflexo de earum licentiâ, est dicere, quod non est ad rem; nullus enim dubitat, licitum sequi minus probabilem, aut probabilioiorem, stante iudicio certo de licentiâ minus probabilis, aut probabilioris, immò stante iudicio certo de necessitate omitendi minus probabilem, & sequendi probabilioiorem. Quod enim quaritur, & de quo dubitatur, est, an liceat sequi minus probabilem, an potius necesse sit sequi probabilioiorem? Debet igitur directè, & sine addito huic questioni responderi; non autem cum addito responderi dicendo, licere, stante iudicio certo reflexo de earum licentiâ, & necessitate; de hoc enim nullus dubitat. Quare P. Terillus qu. 2. de Reg. mor. c. 17. n. 191. dicit, quod qui dicunt licita esse minus probabilia, re ipsâ docent non licere nisi probabiliora; quia opinio docens licere sequi opinionem directè minus probabilem, est reflexe probabilior opinione negante licere eam sequi.

Ecce quo tandem deveniant Reflexistæ N. Probabilistæ, dum docent necessarium esse hoc iudicium reflexum; revera enim negant licere sequi opinionem directè minus probabilem, nisi quia est reflexe probabilior; hoc autem validè impugnari potest. Vel enim licet sequi opinionem directè minus probabilem, etiam non esset reflexe probabilior, vel non? Si licet, habeo intentum. Si non licet, nisi quia est reflexe probabilior, contra est; quia sicut per Probabilistas non obligor sequi opinionem directè probabi-

probabilioris, ita non video, cur obligemur ad reflexe probabilioris; vel si ad reflexe probabilioris obligamur, obligabimur etiam ad directe probabilioris: ergo ut licite sequar opinionem directe minus probabilem, necessarium non est iudicium reflexum probabilioris, aut certum de eius licito usu, sed se sola satis est, quia est formaliter intransitive actus prudens.

N. 159. Dices nullum Probabilioris docere necessarium esse aliud iudicium reflexum de sufficientia, & necessitate sequendi probabilioris, ut hac licite utamur; sed satis esse ipsum iudicium directum probabilioris de non peccato, ut sine peccato operemur.

N. 160. Sed contra, tum quia M. de Prado, & P. Scild. docent hoc esse necessarium; tum quia si alii Probabilioris illud iudicium reflexum non exigunt, sed contenti sunt iudicio directo probabilioris de non peccato, ut sine peccato operemur, sequitur 1. quod etiam sufficere iudicium minus probabile de non peccato, ut sine peccato operemur; si enim iudicio probabilioris, est incerto, dant vim sufficientem ad ultimum conscientiae dictamen, cur non etiam ipsi iudicio minus probabili, est incerto?

Sequitur 2. fuere omnia, quae Probabilioris in Probabilitas congerunt, tumpta à necessitate iudicii certi de non peccato, nam etiam probabilioris de non peccato non est certum speculativè directe de non peccato.

N. 161. Sequitur 3. assignandum à Probabilioris, undenam certitudo de non peccato derivetur in ipsum iudicium probabilioris de non peccato; & quae sit ea certitudo; vel enim ea certitudo est intrinseca ipsi iudicio probabilioris; & sic eadem certitudo de non peccato esse poterit intrinseca iudicio minus probabili de non peccato: vel oritur à iudicio reflexente supra licitum, immò necessarium ultimum sequendi probabilioris, & omittendi minus probabilem? & sic recurrunt quae diximus contra tale iudicium reflexum. Rursus vel certitudo de non peccato, (quam necessariam ad non peccandum ferè omnes T.T. adstruunt) est certitudo moralis de speculativa veritate opinionis probabilioris cum objecto enuntiato? & hoc non, quia non omne probabilioris est certo speculativè verum: ergo certitudo intrinseca ipsi opinioni probabilioris de non peccato, non est certitudo de speculativa conformitate opinionis probabilioris cum suo objecto. Vel est certitudo moralis de practica veritate, seu conformitate opinionis

probabilioris, & objecti, & actus per opinionem probabilioris asserti cum regulis morum? & sic haec quoque certitudo moralis de practica conformitate opinionis probabilioris, & objecti, & actus per eam asserti, convenire poterit ipsi opinioni minus probabili, ut dixi d. 18. sect. 8. & hic; est tam opinio minus, quam magis probabilis incerta sint de veritate speculativa sui cum objecto asserto, ut est in re.

Probat 4. ex P. Sanch. lib. 1. Sum. cap. N. 9. n. 18. & P. Muncia. sim. 2. num. 12. quia quod sufficit ad prudenter operandum, sufficit ad honestè operandum: ergo cum ad prudenter operandum non requiratur evidentia de honestate operationis, ita nec ad honestè operandum. Antecedens patet, tum quia vix esset cui liceret operari, cum res practicae sint cognitu difficillimae, & incertae; tum quia plura prudenter agimus in Oeconomicis, Politicis, Militaribus, quae non sunt evidentia; tum quia non egeremus voluntatis imperio ad prudenter agendum, nam iudicium certum, & evidens eo non eget; & incidere in Academicismum statuentem, non nisi evidens esse prudens, aut verum.

Dices ex P. Terill. q. 13. n. 12. de Concl. N. quod iudicium directum excludat quidem peccatum materialiter, & mortuo modo, non tamen formaliter, & vitaliter. Sed contra; quia iudicium directum est actus vitalis; ergo excludit peccati conscientiam modo vitali.

Institas ex eodem n. 8. l. c. quia nulla fides potest esse bona, nisi operans fiat per eam certus, saltem moraliter, de non peccato; si enim fides sit tantum probabilis de non peccato, eam habens scit, quod possit esse falsa; ergo quod possit tunc peccare. Respondet P. Muncia. num. 36. necesse non esse, ut opinans cognoscat reflexe, quod sua opinio non sit certa; nam optime stat, quod bona fide iudicet opus esse honestum, & simul iudicet non esse certum, quod sit honestum, adeoque possit aliter se habere, est prudenter iudicet, re ipsa aliter non esse.

Sed contra; quia P. Muncia certitudinem veritatis practicae, quam damus cuique opinioni certo probabili, confundit cum certitudine veritatis speculativa: ergo nulla impugnatio; quia P. Terillus non requirit certitudinem veritatis speculativae, sed practicae. Quare dico, quod fides certo probabilis de non peccato sit certa certitudine prudentis adhesionis ad non peccatum, & essentialiter pugnans cum peccato formali. Omitto quod ait P. Terillus, quod quilibet

ex propriae conscientiae testimonio iudican-
dus sit; si autem hoc non sit certum, sed for-
midolosum, nemo ab eo iudicari potest.
Contra enim est; quia, ut dixi, conscientia
est certa de non peccato, eo ipso, quod est
certo probabilis, & prudens de non peccato.
Omitto etiam, quod si conscientiae dictamen
non est evidens, erit obliquum, & liberum,
& sic poterit à conscientia suspendi, & ab ea
non damnari. Fateor posse; si tamen assenti-
atur, & assensus non sit certo prudens,
damnabitur.

N. Sed audiendus Alexius Mynez 1. p. cap. 2.
166. sect. 4. pag. 121. distinguens duplex judi-
Mynz. cium, unum de opere, quod sit; alterum de
honestate actionis. De operis quod ponitur
honestate, necessarium est iudicium proba-
bile; at de honestate ipsius actionis necessa-
rium prorsus est iudicium certum. Post hæc
ad hoc nostrum argumentum, operans ex
iudicio probabilis, quod talis actio hic, &
nunc liceat, prudenter operatur; nam in
rebus humanis non potest plerumque haberi
aliud iudicium de licentia, quam probabile:
sed qui prudenter operatur non peccat: ergo
&c. Respondet, quod qui operatur ex
iudicio probabilis tamquam ex proxima regu-
la sitæ actionis, non operetur prudenter;
operetur autem prudenter, si operetur ex
iudicio probabilis tamquam ex regula medi-
ata. Ad probationem ait, in rebus humanis
non posse haberi plerumque aliud iudicium
speculativum de honestate actus secundum
se, quam probabile, concedit; practicum,
negat; quia vult haberi temper posse judi-
cium practicum certum de honestate actus
hic, & nunc, spectatis omnibus exercen-
dis, deductum ex hoc principio, Si proba-
bile est opus esse licitum, certus sum id ope-
rando me peccare non posse. Concludit,
quod licet contraria sententia sit virorum
gravium, attamen non licet eam sequi in
praxi. Vel enim sequens dirigitur in suam
actionem ab hac notitia, quod probabile sit
licere operari ex conscientia tantum proba-
bili, vel non? Si primum, jam opera-
bitur ex iudicio practice certo. Si secun-
dum, probabilitas opinionum nihil conferre
poterit ad honestatem eius operationis: ut
enim si quis ex invincibili errore putet,
quod liceat operari cum conscientia dubia,
non ideo desinet peccare, si operetur imme-
diatè, & independenter ab ulteriori dicta-
mine practico; ita & in casu.

N. Sed contra 1. fateor aliud esse iudicium
167. de honestate operis, seu objecti, aliud de
honestate operationis; & illud esse posse
pure probabile speculativè, immo dubium;

hoc autem ob principia advenientia esse pos-
se practice certum. At quomodo probat
non esse satis iudicium directum certo pra-
ctice probabile? etenim illud iudicium, si
est certo probabile, est prudens; ergo illud
sequens operabitur prudenter. Secundo,
quia dum dicit, quod is tantum prudenter
operetur, qui operatur ex iudicio probabilis
tamquam ex mediata regula sitæ operatio-
nis; non autem qui tamquam ex proxima,
petit principium; hoc enim ipsum queritur,
cur ipsum iudicium directum certo proba-
bile non possit esse proxima regula operatio-
nis? etenim ipsum iudicium certo probabile
practice est certo prudens intrinsece, cum
ipse Mynez opinionem probabilem pag. 124.
definiat per prudentiam; si autem per se
tale, cur qui illud sequitur immediatè, non
operabitur prudenter? Tertio, quia ignoro,
cur dicat nostram sententiam non esse certam
in praxi; debet enim vel negare, quod iudi-
cium certo probabile sit certo prudens per
se; hoc autem negare non potest, nisi suam
doctrinam renuntiet, & nisi neget probabi-
lissimam se solam satis esse: vel si hoc concedit,
concedere debet nostram sententiam esse tu-
tissimam. Quarto, quia falsum est, quod certa
probabilitas opinionum nihil conferat hon-
estati operationis; immo si hæc non con-
fert, nec iudicium reflexum in hæc funda-
tum, præsertim cum Probabilis, habendo
suis principis, quod minus probabilis man-
eat probabilis in consortio probabilioris,
non sit adeo facile formare dictamen certum
de licito usu opinionis probabilis, nam sen-
tentia negans hunc usum deberet esse certo
falsa, quod modestia dicere interdicit.
Quinto, quia conscientia dubia valde differt
à probabili; hæc enim est iudicium per se
certo prudens, illa non est.

SECTIO V.

*Argumenta Contrariorum pro eisdem iudicij
reflexi, sive moraliter certi, sive intrinsece
evidentis necessitate.*

§. I.

Aliqua.

SUMMARIUM.

*Quia opinio probabilis nec est regula regulans,
nec regulata, n. 168.*

*Dico esse regulam formalem regulantem opus à
se dictatum, n. 169.*

*Lex Dei est regula objectiva, ib.
Iudicium reflexum supra usum opinionis non di-
rigit immediatè opus asseritum ab opinione
pro-*